

In het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf werkt een groot aantal organisaties samen rondom de thema's jeugd, huiselijk geweld, veelplegers en nazorg van ex-gedetineerden. Een belangrijk doel van het Veiligheidshuis is het koppelen van zorg aan repressie wanneer dit nodig is; niet alleen straffen of straf voorkomen, maar ook naar achterliggende problemen kijken en zorgen dat iemand zijn of haar leven weer goed op de rit krijgt.

Regionaal Veiligheidshuis Maas & Leijgraaf

Impressie

werkconferentie

7 november 2011

Klooster Bethlehem Haren

Toekomstproof!

Een werkconferentie over landelijke ontwikkelingen rond Veiligheidshuizen en nieuwe ontwikkelingen bij de diverse organisaties in het bijzonder

Onder het motto 'Toekomstproof!' werpt het Regionaal Veiligheidshuis Maas & Leijgraaf tijdens een werkconferentie met alle betrokken gemeenten en organisaties een blik op de toekomst. Een werkconferentie over landelijke ontwikkelingen rond Veiligheidshuizen en nieuwe ontwikkelingen bij de diverse organisaties in het bijzonder. Aan de hand van zowel een plenair programma - waarbij misdaadverslaggever John van den Heuvel als dagvoorzitter optreedt - als een aantal workshops, worden de aanwezigen, als belanghebbende bij de samenwerking in het Veiligheidshuis, bijgepraat over de meest actuele zaken. Een impressie.

'Veiligheidshuizen moeten geen rupsje-nooit-genoeg worden'

Reinier ter Kuile, directeur Justitieel Jeugdbeleid en voorzitter van de landelijke stuurgroep van Veiligheidshuizen, kwam niet met lege handen. "Onze staatssecretaris vindt het belangrijk dat COSA kan blijven én zich kan verbreden. Hij stelt er graag meer geld voor beschikbaar en ook voor deze regio zullen gelden geactiveerd worden."

"We hebben heel veel goede ervaringen opgedaan. Uw recidivecijfers liegen er niet om. Er zijn er meer die het goed doen: Tilburg weet er dertig procent af te krijgen, Ede-Wageningen haalt een halvering. Maar de recidive is nog steeds te hoog, mensen in de wijken voelen zich nog steeds niét veilig."

"Wij willen samen met u op twee sporen verder: doorgaan zoals het nu is, maar ook verbreden. Maar de Veiligheidshuizen mogen geen rupsje-nooit-genoeg worden, geen panacee voor alle problemen, 'omdat het nu

eenmaal zo goed werkt'. Het mag geen stroperig geheel worden, geen instituut, want de kracht zit juist in de directheid, de snelheid. High-impact-gevallen horen hier daarom niet thuis."

De Veiligheidshuizen moeten volgens Ter Kuile een echt regionale functie krijgen. "Zoals jullie daar al een goed voorbeeld van zijn." Bovenop de 7,7 miljoen euro die jaarlijks beschikbaar is, komt voor de komende twee jaar telkens zes miljoen extra vrij, aangevuld met 3,5 miljoen euro voor de doorontwikkeling van GCOS.

'Geen nummer, geen initiaal, maar een gezicht'

Burgemeester Wobine Buijs-Glaudemans van Oss, bestuursvoorzitter van het Veiligheidshuis, schetste aan de hand van twee praktijkvoorbeelden, Berry en Anja, een beeld van twee mensen 'die geen burgerservicenummer zijn'. "Annemieke en haar mensen van het Veiligheidshuis weten we ze zijn. Ze hebben een gezicht gekregen. Dat klinkt misschien heel erg 'jaren zeventig', maar het is zó 2011."

Juist daardoor scoort de regio zulke goede cijfers. "Binnen vier jaar 20,5 procent recidive, terwijl we landelijk rond de vijftig zitten. Vóór detentie is bij ons acht procent van de mensen dakloos, zes maanden erna nog slechts vier procent. En van acht naar vier; juist deze laatste resultaten zijn het moeilijkst te bereiken. We zijn geen toevalstreffer, we zijn een formule die werkt doordat we de gedetineerde centraal stellen. Daarom wil ik vandaag een beroep op u doen: deel uw kennis en toon betrokkenheid."

"Mensen gaan terug in inkomen, dat kan een toename van criminaliteit in de hand werken. We zullen ruimte in onze gemeentebegroting moeten blijven maken voor het Veiligheidshuis. En het organisatorisch gaan dragen."

Opgetekend...

Reinier ter Kuile, directeur Justitieel Jeugdbeleid en voorzitter van de landelijke stuurgroep van Veiligheidshuizen:

"Het Veiligheidshuis is tegelijk simpel en doeltreffend. Breng deskundigen fysiek bij elkaar onder en zie wat er gebeurt: 'Wie zeg je? Hé, die heb ik ook in mijn kaartenbak!' Kijk, zoiets wérkt."

Programma Doorontwikkeling Veiligheidshuizen wil ervaringen delen

Het Programma Doorontwikkeling Veiligheidshuizen is bedoeld om de samenwerking slagvaardiger en professioneler te maken. Versterking regie, aansluiting gemeenten en zorg, helderheid van de financiering; het zijn enkele concreet genoemde doelen. Dat gaat vorm krijgen via drie deelprojecten: Informatiemanagement en Privacy, Bestuurlijke Organisatie en tot slot Kwaliteit en Professionalisering.

"Er zit nog veel handwerk in en dat kan slimmer", aldus Dennis van Breemen, programmamanager Veiligheidshuizen van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, het eerste project aanhalend. "Maar er zijn grenzen aan wat we geautomatiseerd kunnen uitwisselen. Er is specifieke aandacht nodig voor privacyaspecten." De Bestuurlijke Organisatie behelst volgens hem afspraken over inzet, sturing en schaalgrootte, en een toekomstbestendige bekostigingssystematiek.

"Wat hebben de Veiligheidshuizen en de professionals nou aan dit programma?", wilde John van den Heuvel weten. Dennis van Breemen: "Veiligheidshuizen zitten in diverse stadia van ontwikkeling. Het gaat dus zeker over het delen van ervaringen en het aanreiken van nog meer handvatten als het gaat om privacy en informatie."

Opgetekend...

Annemieke de Winter, directeur RVML:

"We hebben een bijzondere positie tussen de veertig andere Veiligheidshuizen in ons land: de twaalf samenwerkende gemeenten zijn er in een stichting ondergebracht, waardoor het van en voor iedereen is. Vooral de regionale eenheid, de bestuurlijke inbedding, de eerlijke financiële verdeelsleutel en de échte regionale samenwerking waren toen en zijn ook nu nog kernbegrippen van het Regionaal Veiligheidshuis Maas & Leijgraaf. Kortom: het huis is van iedereen en alle partners kunnen en willen er gebruik van maken. En ik ben hartstikke trots op al die professionals die dag in dag uit voor de goede zaak gaan."

‘Niet het kind met het badwater weggooien’

"ZSM moet over twee jaar de standaardwerkwijze zijn. Nee, we willen dat niet loskoppelen van de Veiligheidshuizen, want daarmee zouden we het kind met het badwater weggooien. Het OM gaat zich niet terugtrekken uit de Veiligheidshuizen, sterker: we gaan basisbezetting aanbieden. Alles wordt groter en abstracter, denk aan politie. Juist daardoor lijkt het belang van de Veiligheidshuizen als intermediair alleen maar sterker te worden."

Ingrid Peters, programmaleider Veiligheidshuizen vanuit het Parket-Generaal, kwam met 'Ervaringen uit de Leertuinen'. Zij richtte daarbij haar aandacht op het derde deelproject van het Programma Doorontwikkeling Veiligheidshuizen: Kwaliteit en Professionalisering. Vanuit een bottom-up benadering. "Ik voel me een klassenvertegenwoordiger; jullie moeten mij vertellen wat ik uit moet dragen. We hebben met groepjes van de huizen bij weer andere huizen in de keuken gekeken. Zo zie je waar de behoeften liggen." We moeten dus verder. "De pioniersfase is over: we kunnen goede resultaten met harde cijfers laten zien."

Volgens Peters kan het ZSM-initiatief van het OM heel goed aansluiten bij de Veiligheidshuizen, maar ook zij waarschuwt ervoor daar niet alles te droppen. Een advies aan de regio: "Blijf innovatief, blijf zoeken naar nieuwe manieren van aanpak."

Opgetekend...

Misdaadverslaggever John van den Heuvel, dagvoorzitter, had al direct de aanwezigen op zijn hand:

"Ik heb overnacht in een hotel in Oss. Geweldig: het heeft me zeker drie nieuwe verhalen opgeleverd." En: "Ik volg momenteel een liquidatieproces in de 'Bunker' in Osdorp. Dat is bepaald een naargeestige setting. Nee, dan is dit ogenschijnlijk keurige gezelschap een verademing."

John van den Heuvel vraagt:

Waarom heeft dit kabinet er meer nadrukkelijk voor gekozen om landelijk meer de regie op zich te nemen?

Reinier ter Kuile: "Het Openbaar Ministerie heeft het initiatief genomen. Met 41 Veiligheidshuizen beginnen we landelijke dekking te krijgen. Maar de afzonderlijke huizen zijn verschillend georganiseerd. Het OM wil daar in sturen: ideeën zouden via ons uitgewisseld kunnen worden. Een andere reden is dat er problemen op het bordje komen die men niet aankan, zoals op het vlak van privacy en informatieverwerking. Daarin ligt een faciliterende rol voor ons, denk aan GCOS."

Je bent gestart met dit Veiligheidshuis, nu bijna vijf jaar geleden? Hoe was de samenwerking vóór die tijd?

Annemieke de Winter: "Tot die tijd was het een versnipperd veld. De aanslag en daaropvolgende brand bij basisschool Bedir in Uden had veel impact. Daarna zijn we samen aan de slag gegaan en nu kunnen we gelegiti-meerd zaken aanpakken. Bovendien hebben hierdoor ook de professionals een gezicht gekregen."

Er zijn plannen voor een verdere samenwerking met het Veiligheidshuis Den Bosch e.o. Hoe kijkt u daar tegen aan?

Reinier ter Kuile: "Financiën kunnen daaraan ten grondslag liggen, maar Den Haag ziet toch liever dan men elkaar zélf opzoekt. Wij gaan dat niet dicteren."

Wat bedoel je met de term 'toekomstproof'?

Annemieke de Winter: "De basis is goed, maar de omgeving is turbulent. Daar moeten we op inspelen. Juist door de samenwerking zien we ook waar de gaten vallen..."

Reinier ter Kuile: "De cijfers zijn mooi, maar we zijn nog niet zo lang bezig. De komende jaren zullen cruciaal worden voor de Veiligheidshuizen."

Hoe was de eerste kennismaking met het Veiligheidshuis?

Burgemeester Wobine Buijs-Glaudemans: "Ik was meteen gecharmeerd: op de gang zag ik al die bordjes op de deuren van de samenwerkende organisaties... Wat goed dat die allemaal, bijna fysiek, de hand toesteken."

Impressies workshops

Centrum Jeugd en Gezin Oss en gemeente Oss *Veiligheidsadviesteam - Risicjongeren in beeld*

Het CJG signaleert en biedt zorgt aan jongeren tot 23 jaar met (dreigend) risicovol gedrag die nog niet in aanraking met Justitie zijn geweest. "Misschien was het vergriep niet ernstig genoeg. Of zijn ze net wat slimmer geweest..." De werkwijze is specifiek voor Oss opgezet, maar de regio Uden-Veghel en het Land van Cuijk werken al op vergelijkbare manier of gaan ermee aan de slag.

MEE Noordoost-Brabant *Verborgen gebreken*

MEE NOB wil wijzen op nieuwe aspecten ten aanzien van de samenwerking binnen het Veiligheidshuis. Het streven is om vroegtijdig gedetineerden met een verstandelijke beperking te herkennen. Willen deze mensen iets niet als je het hen vraagt? Of kunnen ze het simpelweg niet? Dat verdient aandacht.

Raad voor de Kinderbescherming *De nieuwe werkwijze schoolverzuim*

Schoolverzuim kent een civiele tak (Kinderbescherming) en een justitiële tak. Schoolverzuim wordt nu vooral justitieel aangepakt. Aan de zorgkant pakt men naar eigen zeggen nu echter nog veel te weinig door en het streven is om daar meer aandacht voor te krijgen. Achter zeven- tot tachtig procent van de gevallen van schoolverzuim schuilt zware gezinsproblematiek.

Ministerie van Veiligheid en Justitie *BIJ-regeling, Bestuurlijke Informatie Justitiabelen*

"Wij zenden meer informatie naar de burgemeester dan naar de Veiligheidshuizen. Daar was in het verleden nogal discussie over. Blijkbaar is de reden daarvoor duidelijk aan het worden. Er is begrip voor het feit dat wij zo weinig mogelijk informatie versturen. 'Als je alles wilt, dan krijg je niets'. Teveel informatie leidt onherroepelijk tot overtreding van de privacyregels."

Projectgroep GCOS *GCOS*

GCOS biedt één geautomatiseerde ondersteuning voor casusoverleggen in meerdere domeinen. Het legt landelijke dwarsverbanden tussen: Openbare orde en veilig-

heid, Jeugdstrafrecht, Jeugdbescherming. Vanaf medio 2012 worden naar huidig inzicht ook de kaders vrijwillige zorg en onderwijs meegenomen in GCOS. De workshop prikkelt: waar ligt de privacygrens? De privacywetgeving schrijft natuurlijk regels voor, maar verder blijft het toch ook vooral een kwestie van 'samen de lijn zien te vinden'.

Reclassering Nederland *Carrouselgroep: snelle interventie voor plegers van huiselijk geweld*

Voorkomen en verminderen van crimineel gedrag. Dat is wat Reclassering Nederland bijdraagt aan een veiliger samenleving. Het voorstel van Reclassering Nederland om gedetineerden in de laatste fase van hun detentie werkzaamheden in de publieke ruimte te laten uitvoeren, lijkt te worden omarmd door het overgrote deel van de fracties in de Tweede Kamer. Met de Carrouselgroep wil Reclassering juist inzoomen op de dader van het huiselijk geweld. Groepen van daders gaan onder psychologische begeleiding gemotiveerd aan de slag om het geweld te stoppen.

COSA / Reclassering Nederland *COSA: geen nieuwe slachtoffers*

COSA (Cirkels voor Ondersteuning, Samenwerking en Aanspreekbaarheid) is een methode om zedendaders veilig te laten terugkeren in de maatschappij. Vrijwilligers vormen de kern. In Canada (waar de methode in 1994 ontstond), het Verenigd Koninkrijk en Wales is COSA succesvol. In 2009 heeft het Ministerie van Justitie opdracht verleend aan het Expertisecentrum Veiligheid van Avans Hogeschool en Reclassering Nederland om een eerste opzet te starten voor COSA in Nederland. In de regio Den Bosch/Oss, Rotterdam, Breda, Limburg en Alkmaar/Haarlem zijn COSA-cirkels gestart.

Steunpunt Huiselijk Geweld Brabant-Noord

Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

"Huiselijk geweld is een aantasting van de persoonlijke integriteit. 45 Procent van de Nederlanders is ooit slachtoffer geweest van huiselijk geweld. En de plegers? Ook zij hebben een probleem. Hoe leer je mensen anders met elkaar te communiceren dan met geweld? Bedenk: in gezinnen met minderjarige kinderen is huiselijk geweld ook direct kindermishandeling."

Ministerie van Veiligheid en Justitie

*Veiligheidshuizen en privacy, van wet naar werkvloer
Landelijke ontwikkelingen ten aanzien van privacy*

"Privacy wordt in 1300 al voor het eerst benoemd. Tegenwoordig is het niet langer een kwestie van óf veiligheid óf privacy, maar van veiligheid én privacy. We willen immers uiteindelijk een veilig Nederland. En de politiek vindt 'informatie' nou eenmaal super, onder de noemer: 'Iemand die niks te verbergen heeft, heeft niets te vrezen'. Het ministerie probeert met het nieuwe programma Veiligheidshuizen mensen uit de 'praktijk' te helpen door onder meer een goede helpdesk website."

Openbaar Ministerie

ZSM

ZSM staat voor Zo Spoedig, Slim, Simpel, Samen en Selectief Mogelijk. Eigenlijk ZSSSSSM, dus... Een versnelde afhandeling van eenvoudige misdrijven, overigens (nog) zeer beperkt als het gaat om jeugdzaken. 'Spoedig' betekent hier het beoordelen, straffen en uitvoeren in een zo snel mogelijk bestek; 'Slim' staat voor inzet van ict (zoals verhoor op afstand); 'Simpel' betekent kortere administratieve handelingen; 'Samen' duidt op een rol voor álle ketenpartners. 'Selectief' probeert de capaciteit op de juiste manier in te zetten. Waarom ZSM? Door een daadkrachtigere aanpak wordt recidive verlaagd. Ambitie is het doorontwikkelen van een selectie- en afdoeningstafel. Op termijn mogelijk uitbreiding naar de 'niet-heterda-den'. De afdoening blijft bij de Veiligheidshuizen.

Verdihuis Oss

Niemand uitsluiten: blijvende aandacht en mogelijkheden voor de kwetsbare mens

Ook hier onder meer aandacht voor privacy. Iemand heeft het recht te weigeren dat zijn of haar gegevens 'verderop' in de keten gebruikt worden. Gemiste kans? Een Veiligheidshuis moet in ieder geval de intake opnieuw doen... "Er bleek vooral veel behoefte te zijn aan antwoor-

den op de vraag wat we doen en wie we zijn. Het is belangrijk dat ketenpartners weten waar we voor staan." Dus werd minder tijd ingeruimd voor stellingen, maar werden veel praktische vragen beantwoord.

Stichting Restorative Justice

Restorative Justice

Drie jongleerballen staan voor de hersteldriehoek en zeggen iets over de behoeften van én daders én slachtoffers én maatschappij. De vierde bal is de 'baseball': het Openbaar Ministerie, dat overal 'iets van vindt'. Maar begin maar eens bij de drie genoemde ballen... Stichting

Restorative Justice Nederland is de opvolger van het Nederlands Forum voor Herstelrecht. Doel is het waar mogelijk herstellen van relaties en schade vanuit het perspectief van slachtoffer, dader en samenleving. Men wil dit doen met een scherp oog voor internationale ontwikkelingen op dit gebied. Vandaar de Engelse naam.

GGZ Oost-Brabant

Landelijke ontwikkelingen binnen de GGZ

Zei de minister een tijd geleden niet dat je met je probleem of depressie beter bij de buurvrouw op de koffie kon gaan dan naar de GGZ? Is dat de sfeer in Den Haag? Het voorstel over de eigen bijdrage heeft de sector ernstig in beroering gebracht. Is dit om te buigen in kansen? Wordt de GGZ een centrale voorziening voor langer durende zorg voor de hele regio? Gaat zij daarnaast gespecialiseerde dienstverleningen bieden, mogelijk meer op afstand? Wordt vervolgd...

Het laatste woord...

Het laatste woord is aan directeur Annemieke de Winter.

"Ik vond het een boeiend programma, waarin veel nieuws is gebracht, op een goede manier. Ik ben ook blij met het

extra geld voor COSA; het is de erkenning voor een goed project. Ik denk dat we erin geslaagd zijn om iedereen weer op vlieghoogte te brengen over wat er gebeurt. Dat de professionals allemaal verschrikkelijk hun best doen, bleek met name in de ochtend, waarbij mooie cijfers gepresenteerd werden; de daaropvolgende workshops hebben ons inhoudelijk veel gebracht."

Colofon

Tekst en vormgeving:
The Write House,
Wilbertoord

Foto's:
Ron Rutten Fotografie, Oss

Correspondentieadres

Regionaal Veiligheidshuis Maas & Leijgraaf
Raadhuishof 25
Postbus 492 - 5340 AL Oss
T. 0412 66 87 77
F. 0412 66 87 66
E. info@rvml.nl
I. www.rvml.nl

